

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/71/2021
Identifikačné číslo spisu: 1615010176
Dátum vydania rozhodnutia: 11.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1615010176.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Petra Kaňu, v trestnej veci obvineného W. N. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, o dovolaní obvineného W. N. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3To/84/2018 zo 16. apríla 2019, na neverejnom zasadnutí konanom 11. mája 2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného W. N. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Malacky (ďalej len „súd I. stupňa“), sp. zn. 1T/66/2015 z 21. februára 2018, boli uznaní za vinných :

v bode 1 /

- obvinený W. A. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a § 139 písm. f) Trestného zákona, spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona,

- obvinený N. A. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a § 139 písm. f) Trestného zákona, spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona,

- obvinený ml. S. A. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a § 139 písm. f) Trestného zákona, spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a

- obvinený ml. O. J. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a § 139 písm. f) Trestného zákona, spáchaného formou

spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona,

na tom skutkovom základe, že

- dňa 24. apríla 2011 v čase cca o 22:45 hod. v obci J. pri J. po predchádzajúcej vzájomnej dohode lúpežne prepadli poškodeného O. A., nar. XX. S. XXXX (zomrel XX. O. XXXX), čiastočne invalidného dôchodcu chodiaceho o brale a poškodeného N. S., nar. X. S. XXXX, bytom F. N. XXX/X, D. tak, že obvinený ml. O. J. sotil poškodeného O. A. o plot, pričom v jednej ruke držal tyč, ktorou ho bezprostredne ohrozoval tak, že sa na neho zaháňal a druhou rukou ukazoval gestom, že chce peniaze, v tom čase obvinený ml. S. A. vykrikoval na poškodeného O. A. a poškodeného N. S., že chce peniaz, následne obvinený W. A. prišiel k poškodenému O. A. a dal mu facku, pričom ho držal za ruku, poškodeného O. A. držal aj obvinený N. A., ktorý mu zároveň hrozil palicou a počas tohto konania obvinený N. A. spolu s obvineným ml. O. J. z vrecka košele poškodeného O. A. násilne odcudzili papierové bankovky v sume 40 Eur, ktoré mu vytrhli z vrecka, pričom mu roztrhli vrecko, potom obvinený ml. O. J. prišiel k poškodenému N. S., ohrozoval ho tyčou, ktorú držal v ruke a zaháňal sa na neho, gestom druhej ruky mu za prítomnosti obvinených N. A. a W. A. naznačil, že chce peniaze, na čo mu poškodený N. S. podal svoju peňaženku, z ktorej si obvinený ml. O. J. vybral napodobeninu bankovky nominálnej hodnoty 20 Eur, potvrdenie o pobyte na meno N. S. a následne všetci obvinení ušli, ktorým konaním poškodení neutrpeli zranenia vyžadujúce si lekárske ošetrenie a poškodenému O. A. spôsobili škodu vo výške 40 Eur;

v bode 2/

- obvinený N. A. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a

- obvinený W. N. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona,

na tom skutkovom základe, že

- dňa 28. júna 2012 v čase cca o 11:20 hod. v H. - C., okres J., F. W., po predchádzajúcej vzájomnej dohode, vošli do záložne nachádzajúcej sa na ulici I. XXX/X, kde si najprv prehliadli tovar a následne obvinený W. N. vytiahol spod odevu drevenú tyč dĺžky 57 cm, s touto prešiel za predajný pult, pristúpil k poškodenej K. F., nar. XX. R. XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, J., F. W., prikázal jej, aby si ľahla na zem v zadnej časti záložne, pritom sa touto palicou proti nej zaháňal a sám začal prehľadávať trezor záložne, kde však peniaze nenašiel a preto ju vyzval, aby ukázala miesto, kde majú uložené peniaze, čo zo strachu poškodená urobila, následne zo šuplíka skrinky predajného pultu odcudzil finančnú hotovosť vo výške 20.200 Kč (782,64 Eur), obvinený N. A. v rovnakom čase rozbil vrchné sklo na predajnom pulte, pod ktorým boli vystavené pláta so zlatými šperkami a tieto odcudzil v celkovej hodnote 34.310 Kč (1.329,33 Eur), čím majiteľovi záložne poškodenému F. K., nar. XX. K. XXXX, trvale bytom K. XXXX/XX, J., F. W., spôsobil škodu na odcudzených veciach vo výške 54.510 Kč (2.111,97 Eur) a poškodením predajného pultu škodu vo výške 2.000 Kč (77,49 Eur);

v bode 3/

- obvinený O. J. pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Trestného zákona

na tom skutkovom základe, že

- dňa 24. júla 2015 v čase o 10:00 hod. v obci J. pri kostole odcudzil zo stojana na bicykle neuzamknutý detský horský bicykel zn. Piranha bližšie nezisteného typu, šedo červenej farby, čím poškodenému Z.

A., trvale bytom J.. XXX spôsobil škodu vo výške 100 Eur a konal tak napriek tomu, že bol 9. januára 2015 rozhodnutím Okresného úradu Malacky, sp. zn. V., právoplatným 5. februára 2015, postihnutý za priestupok proti majetku (spočívajúcim v krádeži) v zmysle § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, za čo mu bola uložená pokuta vo výške 33 Eur.

Súd I. stupňa uložil obvinenému W. A. podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, s poukazom na § 38 ods. 2 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Obvinenému N. A. súd I. stupňa uložil podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, s poukazom na § 36 písm. l), písm. n) Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam, § 42 ods. 1 Trestného zákona, s poukazom na § 41 ods. 2 Trestného zákona, súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona ho zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia a podľa § 42 ods. 2 veta prvá Trestného zákona zrušil výrok o treste, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 0T/75/2017 zo 6. apríla 2017, právoplatný 6. apríla 2017, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a rozsudkom súdu I. stupňa, sp. zn. 2T/50/2016 z 20. novembra 2017, právoplatný 20. novembra 2017, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Obvinenému ml. S. A. uložil podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, s poukazom na § 36 písm. l), písm. n) Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona, s poukazom na § 41 ods. 2 Trestného zákona, za použitia § 117 ods. 1 Trestného zákona, k súhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 2 roky. Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona, s poukazom na § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd I. stupňa obvinenému trest odňatia slobody podmienene odložil a podľa § 119 ods. 1 Trestného zákona mu určil skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov. Zároveň súd I. stupňa podľa § 42 ods. 2 veta prvá Trestného zákona zrušil výrok o treste, ktorý bol obvinenému uložený trestným rozkazom súdu I. stupňa, sp. zn. 1T/159/2016 z 21. decembra 2016, právoplatný 9. mája 2017, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a trestným rozkazom súdu I. stupňa, sp. zn. 1T/114/2017 z 3. novembra 2017, právoplatný 12. decembra 2017, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 42 ods. 2 veta tretia Trestného zákona s poukazom na § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona obvinenému uložil peňažný trest vo výške 400 Eur a pre prípad, že by bol výkon peňažného trestu úmyselne zmarený uložil obvinenému podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona náhradný trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiace.

Súd I. stupňa podľa § 44 Trestného zákona, s poukazom na § 117 ods. 1 veta za bodkočiarkou Trestného zákona upustil od uloženia súhrnného trestu obvinenému ml. O. J., pretože pokladal nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, ktorý mu bol uložený rozsudkom súdu I. stupňa, sp. zn. 2T/50/2016 z 20. novembra 2017, právoplatný 20. novembra 2017, za dostatočný na ochranu spoločnosti a nápravu páchatel'a.

Obvinenému W. N. uložil súd I. stupňa podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, s poukazom na § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona ho zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Obvineným N. A. a W. N. uložil súd I. stupňa podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenému F. K., nar. XX. K. XXXX v I. W., trvale bytom ul. K. XXXX/XX, XXX XX J., F. W., škodu vo výške 2.189,46 Eur.

Obvinenému O. J. uložil súd I. stupňa povinnosť nahradiť poškodenému Z. A., nar. XX S. XXXX v K., trvale bytom J. XXX, XXX XX J., škodu vo výške 100 Eur.

Odvolania obvinených W. A. a W. N. proti rozsudku súdu I. stupňa, sp. zn. 1T/66/2015 z 21. februára 2018, Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením, sp. zn. 3To/8/2018 zo 16. apríla 2019, podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

* * *

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený W. N. prostredníctvom ustanovenej obhajkyne (JUDr. Ing. Veronika Puškár Škodová, PhD.) dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Obvinený v dovolaní uviedol, že za nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia považuje pochybenie súdu pri ukladaní trestu, pretože obvinenému N. A. súd I. stupňa uložil trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov za 2 skutky lúpeže a jemu trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov za 1 skutok lúpeže.

Ďalej obvinený W. N. namietal, že rozhodnutiami súdu I. stupňa a odvolacieho súdu došlo k porušeniu zásad pri ukladaní trestov, pretože súdy nehodnotili všetky okolnosti a nezhľadeli všetky zákonné možnosti umožňujúce uložiť trest mimo rámca zákonom ustanovenej trestnej sadzby, najmä možnosť znižovať dolnú hranicu trestnej sadzby aplikáciou ustanovenia § 39 Trestného zákona. Zároveň pri rozhodovaní o druhu a výške trestu neaplikovali poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. j) Trestného zákona, teda že obvinený viedol pred spáchaním trestného činu riadny život. Riadne sa staral o rodinu, dodržiaval základné normy občianskeho spolunažívania, plnil si svoje povinnosti v práci, nedopúšťal sa priestupkov a trestných činov. Bol súdne trestaný, avšak z dôvodu osvedčenia sa na neho hľadí, ako keby nebol odsúdený. V zmysle uvedených skutočností má obvinený za to, že súd I. stupňa mu vymeral neprimerane vysoký trest a je presvedčený, že pre jeho nápravu postačuje miernejší trest.

Navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“), aby podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil, že uznesením odvolacieho súdu, sp. zn. 3To/84/2018 zo 16. apríla 2019, ako aj v konaní ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v jeho neprospech v ustanoveniach § 319 Trestného poriadku a § 34 ods. 4 Trestného poriadku. Zároveň najvyšší súd žiadal, aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu I. stupňa, sp. zn. 1T/66/2015 z 21. februára 2018, vo výroku o treste a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal súdu I. stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

* * *

Súd I. stupňa v súlade s § 376 Trestného poriadku dovolanie obvineného W. N. doručil na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Malacky a poškodenému F. K..

Prokurátor Okresnej prokuratúry Malacky (ďalej len „prokurátor“) ani poškodený sa k predmetnému dovolaniu do rozhodovania na najvyššom súde nevyjadrili.

* * *

Súd I. stupňa predložil vec s dovolaním obvineného W. N. na rozhodnutie najvyššiemu súdu 2. septembra 2021.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku),

oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že najvyšší súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (rozhodnutie č. 120 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 6/2012).

Obvinený v dovolaní nesprávne označil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, preto najvyšší súd po posúdení jeho námietok tieto subsumoval pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Nad rámec poukazuje najvyšší súd i na stanovisko č. 5 trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu uverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2011, podľa ktorého vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste, okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste, môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin neprípúšťa.

Ohľadom námietky obvineného, že v pôvodnom konaní nedošlo zo strany súdov k aplikácii ustanovenia § 39 Trestného zákona, najvyšší súd upriamuje pozornosť na stanovisko č. 5 trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu uverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2011, podľa ktorého dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Trestného zákona, v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Trestného zákona nezakladá žiadny dovolací dôvod.

Námietku obvineného ohľadom neaplikovania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona v pôvodnom konaní, taktiež vyhodnotil najvyšší súd ako neopodstatnenú s poukazom na rozhodnutie č. 18 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej

republiky 2/2015, podľa ktorého otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd zistil, že chybami obvineným vytýkanými v dovolaní nebol naplnený dovolací dôvod upravený v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, dovolateľom hoci nie výslovne, avšak de facto uplatnený, z pohľadu správnej subsumpcie vytýkaných chýb pod konkrétny dovolací dôvod vykonanej najvyšším súdom.

Najvyšší súd preto dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, t. j. preto, že je zrejmé, že nie je splnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, odmietol.

Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.